

SAKSFREMLEGG

Saksbehandler: Svein Georg Hove
Arkivsaksnr.: 18/5055

Arkiv: K40

Endring av minsteareal for elgvald i Lenvik kommune

Vedlegg:

- Ingen.

Andre dokumenter (ikke vedlagt):

- Kommunal målsetting for elgforvaltningen i Lenvik kommune.
- Dagens forskrift om adgang til jakt etter elg i Lenvik kommune.

Kort sammendrag:

Vilt- og utmarksnemnda i Lenvik har gitt administrasjonen signaler om å fremlegge sak, for å igangsette en eventuell prosess med å endre minstearealet for elgvald i kommunen.

Kommunens minsteareal for godkjenning av elgvald og fellingstillatelse er i dag 3.000 daa. på Lenvikdelen av Senja - og tilsvarende 1.800 daa. på Lenvik fastland. Nemnda bør vurdere om det er hensiktsmessig å igangsette en prosess for å endre dagens lokale forskrift (<https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2017-03-09-379>) for hele eller deler av kommunen.

Ved å justere minstearealet ned eller opp i tråd med utviklingen av elgbestanden gir det større mulighet til å gi fellingskvoter etter hovedregelen i forskriften. Samtidig har kommunen mulighet til å bruke regelen om fravik av minstearealet i forskriftens § 7. (<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-01-08-12/%C2%A75>) Det er først og fremst minstearealet på Lenvik fastland som nå ikke synes å være helt tilpasset dagens reduserte elgbestand.

Bestandsutviklingen for elg har variert i ulike deler av kommunen, men sett under ett er bestanden redusert og den ligger nå nært opp til kommunens målsetting. Det er også en målsetting å tilpasse minstearealet til utviklingen i elgbestanden i de ulike delene av kommunen, og kommunens målsetting om å redusere elgbestanden til et bærekraftig nivå. Det er også et mål å ta hensyn til konflikter med landbruksnæringa og elgens beitegrunnlag.

Rådmannen er av den oppfatning at dagens forskrift, med bruk av 50 % regelen, gir tilstrekkelig handlingsrom for tildeling av fellingstillatelser for inneværende år. Det synes unødvendig å igangsette en forskriftsprosess for inneværende år, når det likevel skal fastsettes ny forskrift når Senja kommune trer i kraft i 2020.

Saksopplysninger:

Vilt- og utmarksnemnda har signalisert at det kan være grunnlag for å endre minstearealet på Lenvik fastland.

Definisjoner på viktige begrep innen viltforvaltningen.

- **Tellende areal:** Det arealet som skal legges til grunn for beregning av antall fellingstillatelser.
- **Minsteareal:** Minste antall dekar som skal ligge til grunn for godkjenning av et vald og for hver fellingstillatelse der dette tildelingsgrunnlag benyttes. Arealet vil også angi minste størrelsen på et elgvald i kommunen og minste størrelse på bestandsplanområde (20 ganger kommunens minsteareal.) Minsteareal benyttes av kommunen for å regulere antall fellingstillatelser for elg.
- **Elgvald:** Et areal som etter søknad er godkjent av kommunen for jakt på elg.

Endring av minstearealet gjøres gjennom forskrift. Forslag om endring av minsteareal kan fremmes til kommunen innen 15. januar. En eventuell endring av minstearealet fastsettes av kommunen i forskrift innen 15. mars.

Minstearealet bør i utgangspunktet fastsettes slik at gjennomsnittet av tildelingene ligger på minstearealet. Fastsetting av minstearealet er det viktigste virkemiddelet i reguleringen av elgbestanden.

[Hjorteviltforskriften § 6](#) gir kommunene anledning til å fastsette forskrift om minsteareal for jakt på elg. Det normale er ett minsteareal per kommune for hver art, men det kan fastsettes ulikt minsteareal for ulike deler av en kommune. Det vil være naturlig å ha et lavere minsteareal på høyproduktive arealer, som gir mye og godt beite, og tilvarende høyere minsteareal på store uproduktive arealer hvor elgtettheten er lav. Ved fastsetting av minstearealet er det en del vurderinger kommunen skal gjøre. Disse finnes i [rundskrivet](#) til [hjorteviltforskriften § 6](#) om fastsettelse av minsteareal for elg, hjort og rådyr. Her heter det før endring av minsteareal skal kommunen vurdere følgende;

- bestandsutvikling i forhold til kommunens mål,
- bestandenes størrelse og sammensetning,
- beitegrunnlag og artens livsvilkår ellers, herunder sesongtrekk,
- eventuelle konflikter i forhold til jord-, hage- og skogbruk,
- viltpåkjørsler langs vei og jernbane samt annen irregulær avgang,
- andre mulige konfliktpunkter, for eksempel naturmangfold.

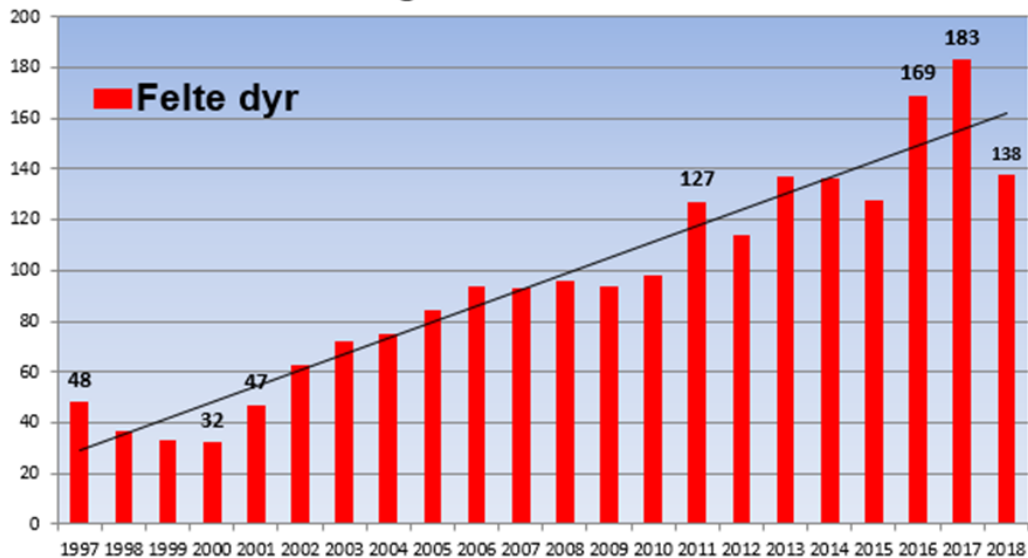
Kommunens minsteareal for godkjenning av elgvald og tildeling av elg er i dag som nevnt 3.000 daa. tellende areal på Lenvikdelen av Senja.

(<https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2017-03-09-379>) Med bruk av 50% regelen gir dette et handlingsrom ved tildeling av kvote i intervallet 1.500 - 4.500 daa.

Tilsvarende er dagens minsteareal på Lenvik fastland 1.800 daa. Med bruk av 50 % regelen gir dette et handlingsrom ved tildeling av kvote i intervallet 900 - 2.700 daa.

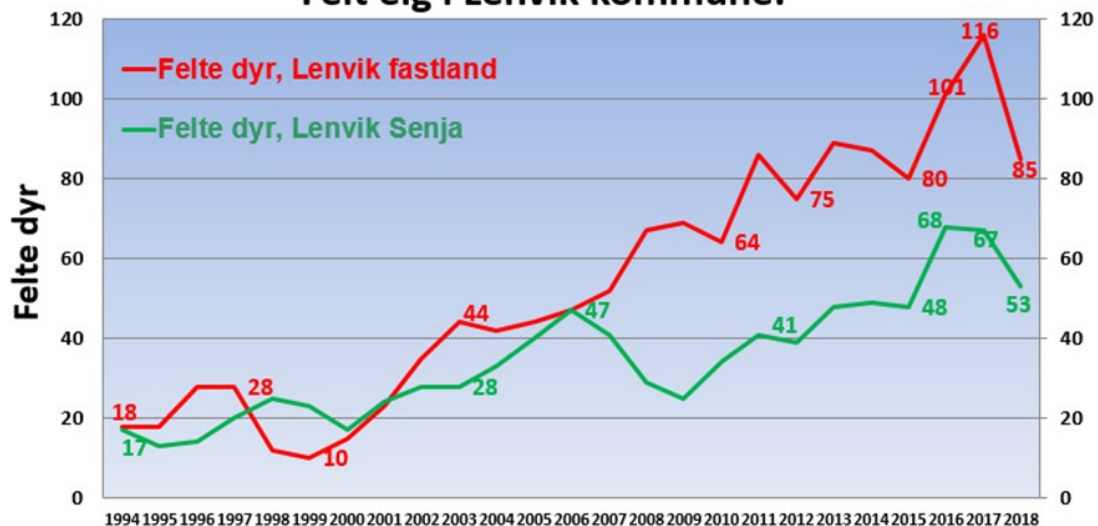
Elgbestanden i kommunen er redusert de siste årene, noe som også har vært en klar målsetting. Høy tildeling og et bevisst høyt uttak av eldre ku, over flere år, antas å være hovedårsaken til bestandsreduksjonen.

Felte elg i hele Lenvik kommune

Både felt elg og tildelt elg har økt voldsomt i 20 års perioden, og bestandstoppen synes å være nådd.

Felt elg i Lenvik kommune.

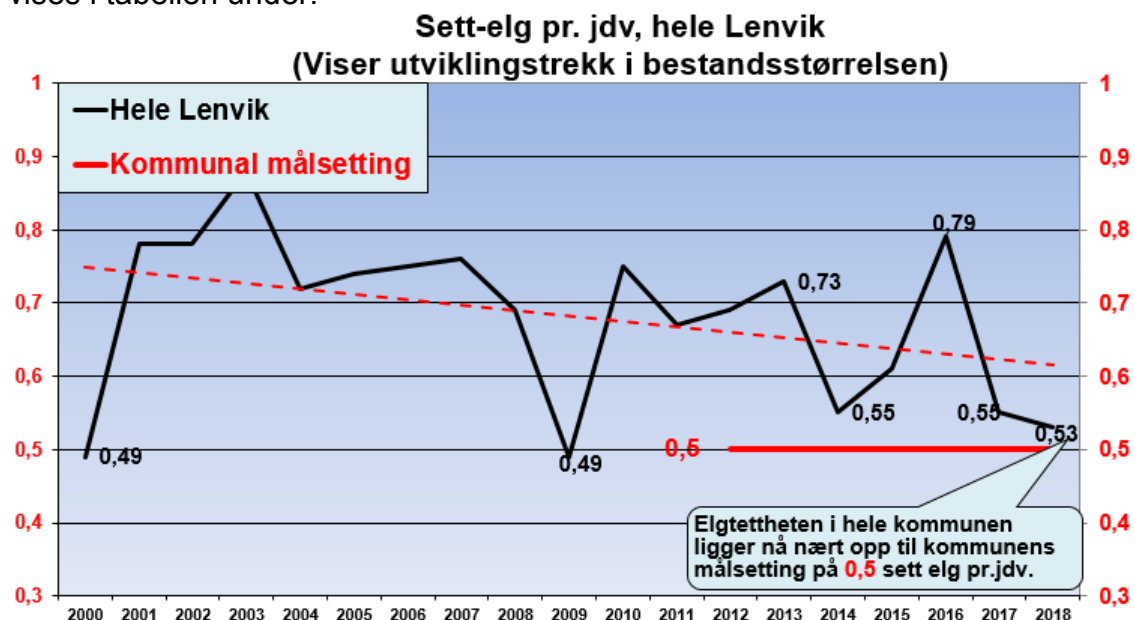
Antall felte dyr er redusert siste år.

Sett elg data nedenfor er hentet fra hjorteviltregisteret 05.01.2019.

Tildelte og felte dyr i Lenvik kommune															
År	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tildelt, antall	91	95	106	114	124	121	112	158	142	147	193	166	184	210	196
Felt	75	84	94	93	96	94	98	127	114	137	136	128	169	183	138
Fellingsprosent	82	88	89	82	77	78	88	80	80	93	70	77	92	87	70
Felte dyr i %															
Yngre dyr, herav kalv	68,0	65,0	63,0	75,0	74,0	67,0	66,3	66,9	65,8	58	57	63	63	56	54
Eldre dyr	32,0	35,0	37,0	25,0	26,0	33,0	33,7	33,1	34,2	42	43	37	37	44	46
Eldre okser	23,0	20,0	18,0	18,0	16,7	22,3	20,4	20,5	14,9	19,7	20,6	13,3	18	22	22
Eldre kyr	9,3	14,3	19,1	6,5	9,4	10,6	13,3	12,6	19,3	22,6	22,1	23,4	18,9	21,9	23,2
Halvannet års okse	20,0	15,5	15,0	20,0	16,7	19,1	12,2	11,0	17,5	13	10	17	15	15	20
Kvige	7,0	9,5	4,0	9,0	11,5	11,7	8,2	12,6	7,0	12	17	10	14	10	9
Kalv	41,0	40,5	44,0	46,2	45,8	36,2	45,9	43,3	41,2	32	31	36	34	30	25
Uttak handyr	55,0	56,0	52,0	68,0	51,0	61,7	56,1	48,0	55,3	51	47	46	50	56	56
Uttak hundyr	45,0	44,0	48,0	32,0	49,0	38,3	43,9	52,0	44,7	49	53	54	50	44	44
Sett ku pr. okse	1,5	1,63	1,58	1,49	1,8	1,48	1,98	1,77	1,57	1,85	1,81	1,41	1,58	1,33	1,72
Sett kalv pr. kalvku	1,43	1,52	1,41	1,46	1,41	1,39	1,35	1,4	1,49	1,37	1,3	1,32	1,39	1,42	1,45
Sett kalv pr. ku	0,8	0,81	0,74	0,88	0,82	0,76	0,78	0,72	0,77	0,71	0,6	0,7	0,72	0,67	0,66
Sett elg pr. jdv.	0,72	0,74	0,75	0,76	0,69	0,49	0,75	0,67	0,69	0,73	0,55	0,61	0,79	0,55	0,53
Kommunal målsetting	Ingen						0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

År	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kjøttetttak, kg.	10286	11028	12404	12423	12427	13211	12882	17541	15837	19464	19165	17255	24652	26939	21903
Et dyr veier i gj.snitt	137	131	132	134	129	141	131	138	139	142	141	135	146	147	159
Elg pr. km2	0,18	0,23	0,24	0,22	0,23	0,24	0,25	0,30	0,27	0,32	0,33	0,30	0,39	0,41	0,31
Tellende areal i kommun	236300	359100	397600	421500	424400	397400	396600	420100	421650	421650	416850	422200	436100	447300	445000
Areal i daa. pr. tildelt dyr	2597	3780	3751	3697	3423	3284	3541	2659	2969	2868	2160	2543	2370	2130	2270
Areal i daa. pr. felte dyr	3151	4275	4230	4532	4421	4228	4047	3308	3699	3078	3065	3298	2580	2444	3225

Dagens bestandsstørrelse i hele kommunen, basert på sett-elg pr. jaktdagsverk, vises i tabellen under.

Elgbestanden i perioden, sett under ett, er redusert, se trendlinja. Gjennomsnittlig bestandstetthet i hele kommunen (0,53), ligger nå omtrent på linje med det som er fastsatt i kommunens målsetningsdokument, dvs. 0,5 sett elg pr. jdv.

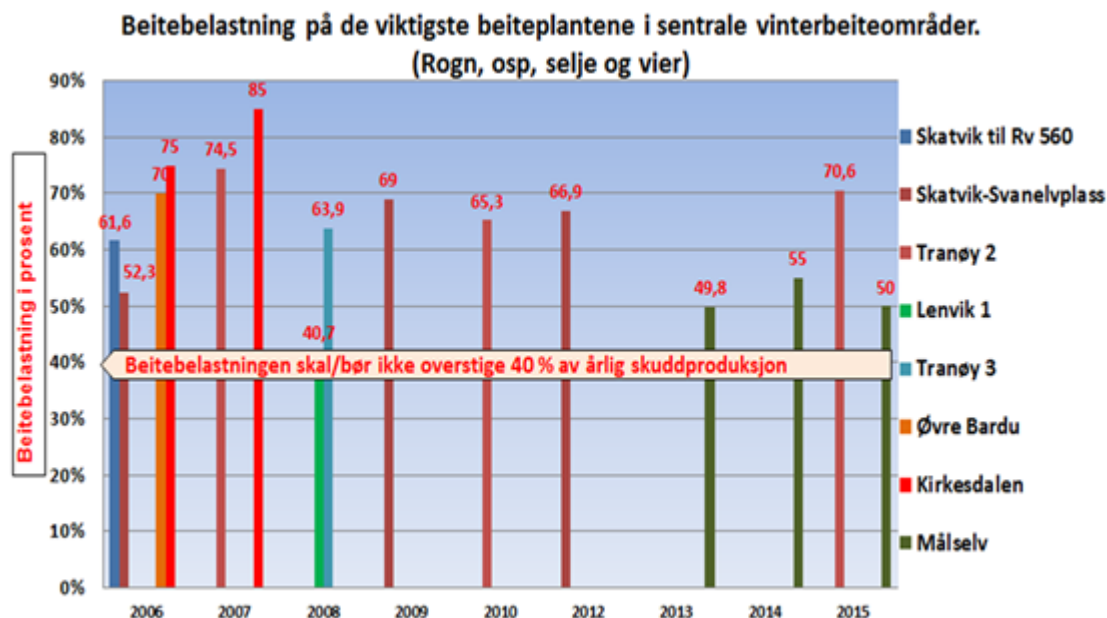
Lenvik delen av Senja.

Elgbestanden på Lenvikdelen av Senja har vært relativt stabil de senere årene. Bestandstettheten de siste årene ligger nært opp til kommunens målsetting på 0,5

sett elg pr. jdv (jaktdagsverk), men bestanden synes å være noe redusert siste år. I flere år har minstearealet på Lenvikdelen av Senja ligget på 3.000 daa. tellende areal, uten at det har vært nødvendig å fravike minstearealet. Dette kan tolkes som at minstearealet har vært og er godt tilpasset elgbestanden. Behovet for å endre minstearealet her synes derfor i liten grad å være tilstede.

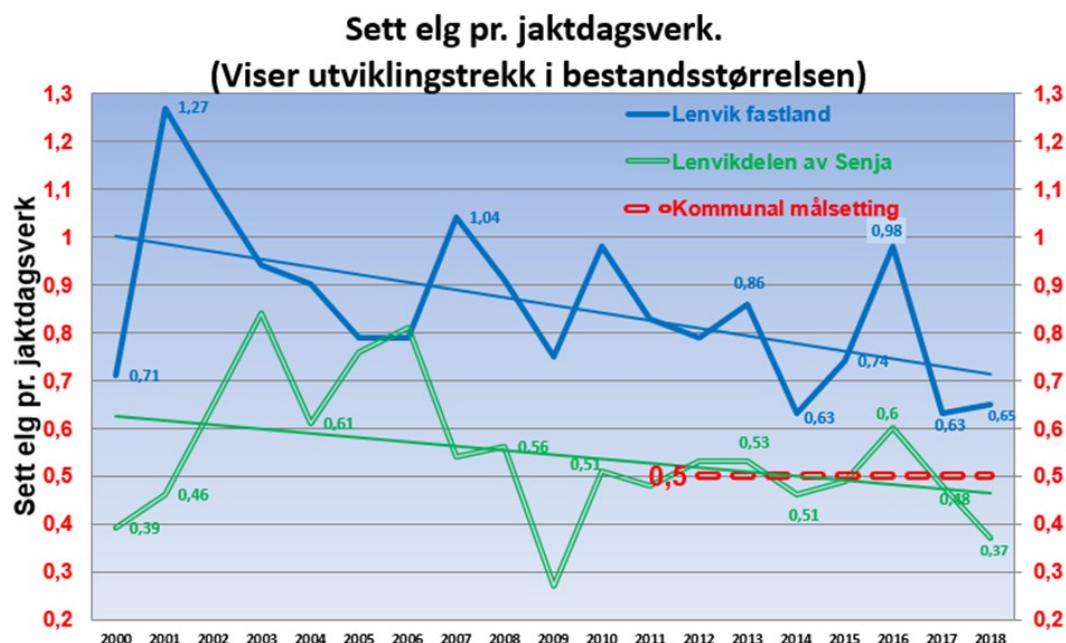
Fastsetting av minstearealet er det viktigste virkemiddel i reguleringen av bestandsstørrelsen av elg i kommunen. Vinterbeite er minimumsfaktoren for alle elgbestander, og det er viktig at elgbestanden ikke overskrider bæreevnen. Vinterbeitetakseringer på Senja har vist at bestanden bør reduseres. Rådmannen mener at regulering av elgbestanden fortsatt kan gjøres med utnyttning av 50 % regelen.

Tabellen under viser ulike beitetakseringer og re-takseringer både på Senja og i de sentrale vinterbeiteområdene i Målselv og Bardu. Takseringene viser til dels kraftig overbeite på ROS artene (rogn, osp, selje og vier).

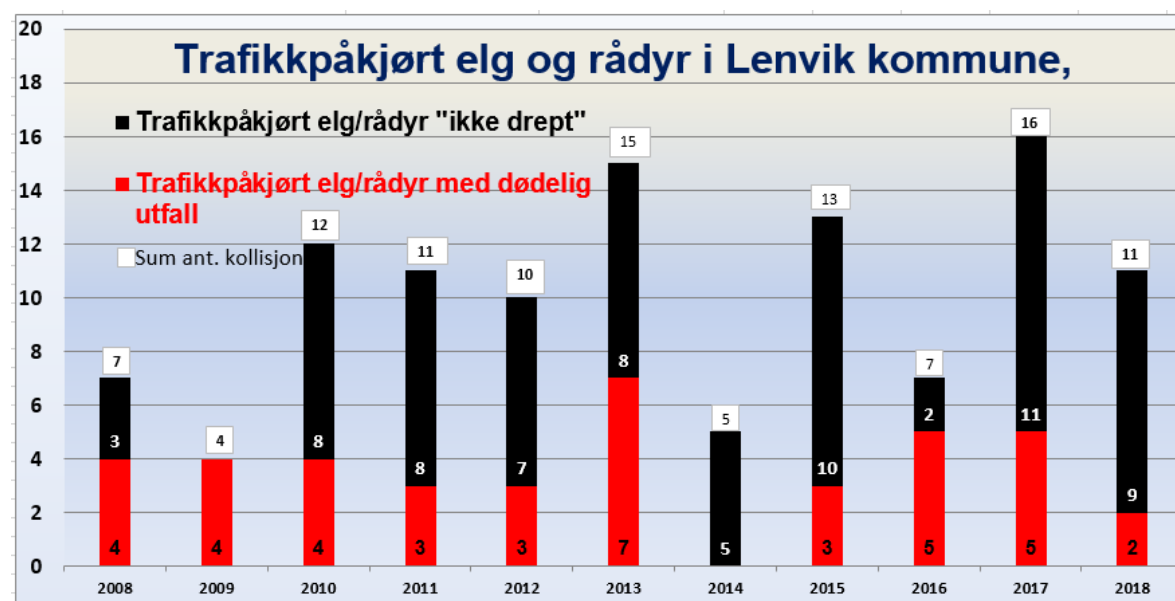

Lenvik fastland.

Elgbestanden (sett elg pr. jdv.) på Lenvik fastland er også redusert de siste årene, men bestanden er likevel høyere enn kommunal målsetting (0,5 sett elg pr. jdv.) og det elgforskerne ved Naturdata har kommet frem til (0,45 sett elg pr. jdv.).

Elgtettheten er høyere på Lenvik fastland enn tettheten på Lenvikdelen av Senja. Bestandstettheten på Lenvik fastland ligger fortsatt noe over kommunal målsetting.

Trafikkdrept elg/rådyr i perioden. I snitt 3,6 dyr i året.

Vurdering:

Bakgrunnen for ønske om endring av minstearealet synes å være:

- Reduksjon i elgbestanden, spesielt på Lenvik fastland. Dagens minsteareal på Lenvik fastland synes i mindre grad å være tilpasset den reduserte elgbestanden.

Det vises til rapport fra Naturdata i 2014, med foreslåtte forvaltningsmål og styringsverktøy. Her anbefales det bl.a.

- ✓ å øke avskytingen slik at «*elgbestanden i Troms reduseres med 20-25 % i forhold til dagens tilstand*».
- ✓ Elgforskerne mente også at beiteressursen i Midt-Troms kan tolerere en bestandstetthet tilsvarende tettheten i perioden 2001-2009.
- ✓ Videre i rapporten kan man lese at i Midt-Troms, inkludert Lenvik fastland, bør **sett elg pr. jd**, som langsiktig mål, ikke overstige **0,45**. I tilsvarende langsiktig mål for Kyst-Troms, inkludert Lenvikdelen av Senja, heter det at sett elg pr. jd ikke bør overstige **0,5**.

Antall tellende areal pr. tildelt dyr, siste 9 år.

År	Lenvik fastland	Lenvikdelen av Senja
2018	1663 daa.	3190 daa.
2017	1504 daa.	3190 daa.
2016	1800 daa.	3180 daa.
2015	2039 daa.	3218 daa.
2014	1563 daa.	3233 daa.
2013	2094 daa.	4283 daa.
2012	2211 daa.	4283 daa.
2011	2077 daa.	3560 daa.
2010	2959 daa.	4441 daa.

Dersom kommunen vedtar å endre/redusere minstearealet for tildeling av elg, betyr det samtidig at kommunen også skal godkjenne elgvald etter det samme arealet. I dag er et elgvald på Lenvik fastland godkjent med et tellende areal på 2.800 daa. Dersom kommunen velger å endre minsteareal til f.eks. 3.000 daa. i hele kommunen, vil ikke dette elgvaldet lengre være godkjent.

Minsteareal i ulike kommuner, jf. Lovdata, lokale forskrifter per 18.12.2018.

(<https://lovdata.no/register/lokaleForskrifter?municipality=Lenvik>)

- Dyrøya 1500 daa, Fastlandsdelen av Dyrøya kommune 2.500 daa. (2012) <https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2012-07-11-784>
- Lenvik kommune, 1.800 daa. fastlandet og 3.000. daa. Lenvik Senja (2017) <https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2017-03-09-379>
- Salangen kommune, 3.000 daa. (2014) <https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2014-04-11-596>
- Tranøy kommune 4.000 daa. (2007) <https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2007-06-26-921>
- Sørreisa kommune, 3.000 daa. (2014) <https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2014-03-25-361>
- Balsfjord kommune, 4.000 daa. 6.000 daa. (2015) <https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2015-03-25-411>
- Målselv kommune, 4.000 daa. 6.000 daa og 8.000 daa. (2001) <https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2001-05-08-489>
- Bardu, 4.000 daa. og 27.000 daa. (Altevannsområdet mot Grønnfjellet (2004) <https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2004-04-27-663>
- Berg kommune, 5.000 daa. (2015) <https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2015-06-18-949>
- Torsken kommune 6.000 daa. (2008) <https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2008-04-08-382>

Naturmangfoldlovens §§ 8 - 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

§8. (kunnskapsgrunnlaget)

Kommunen har lange tidsserier med sett elg data. Målet med en eventuell forskriftsendring er å oppnå et bedre samsvar mellom faktisk tildeling og minsteareal slik at kravene i hjorteviltforskriften innfris.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Anses ikke som relevant.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

Endring av minstearealet for elg slik at den samsvarer bedre med bestanden og den faktiske tildelingen anses ikke å føre til økt belastning for økosystemet.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Anses ikke som relevant.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

Anses ikke som relevant.

Elgbestanden på Lenvikdelen av Senja har vært relativt stabil de senere årene, og bestandstettheten har ligget nært opp til kommunens målsetting på 0,5 sett elg pr. jdv (jaktdagsverk). Det har ikke vært nødvendig å bruke 50 % regelen og dagens minsteareal (3.000 daa. tellende areal) synes således å være godt tilpasset.

Etter flere år med høye kvoter og høyt uttak av eldre kyr, har bestandsøkningen på Lenvik fastland stoppet opp. Elgbestanden er redusert og dagens minsteareal (1.800 daa.) kunne ideelt sett ha vært noe høyere. Forskriftsendringer er ressurskrevende og behovet for å igangsette prosesser, som ikke er helt nødvendige, må vurderes nøye, spesielt i en krevende tid før kommunesammenslåingen i 2019.

Rådmannen vurderer at dagens forskrift, med bruk av 50 % regelen, gir tilstrekkelig handlingsrom for tildeling av fellingstillatelser for inneværende år. Det synes derfor unødvendig å igangsette et ressurskrevende arbeid med å endre forskriften for inneværende år. Sist gang kommunen endret forskriften (<https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2017-03-09-379>) var i 2017. Når Senja kommune trer i kraft per 01.01.2020 må man uansett igangsette en omfattende prosess der man fastsetter nytt minsteareal for den nye kommunen. Med bakgrunn i ovennevnte momenter innstiller rådmannen på at nemnda avventer prosessen inntil Senja kommune er etablert i 2020.

Innstilling:

Vilt- og utmarksnemda vedtar at det på nåværende tidspunkt ikke er nødvendig å igangsette en prosess for å endre minstearealet for godkjenning av elg i kommunen.

Dette begrunnes med følgende punkter:

- Kommunen endret minstearealet sist i 2017. Minstearealet er således 1.800 daa. på Lenvik fastland og 3.000 daa. på Lenvikdelen av Senja. Med bruk av

50 % regelen (forskriftens § 7, fravik av minstearealet) vil dette være tilstrekkelig handlingsrom ved kvotefastsettelsen for 2019.

- Det er naturlig at den nye Senja kommune vurderer om det er behov for å gjøre endring i gjeldende forskrift.

Vedtaket er gjort med hjemmel i forskrift om forvaltning av hjortevilt § 6.

Lenvik rådhus, Finnsnes, 05.01.19.

Bjørn Fredriksen
rådmann

Geir J. Fredriksen
teknisk sjef